Ч. 154 Середа 14 (26) липня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Райфайзенівскі каси.

Сими днями розіслав краєвий Виділ до повітових виділів обіжник з дня 10 с. м. ч. 44.875 в справі підпираня розвитку спілок щадничих і позичкових. В нім указує ся насамперед на всілякі користи, які подають спілки системи Райфайзена, особливо сільскому населеню. Они розбуджують духа ощадности і уділяють дешевого кредиту тим, що уміють ним розумно користати ся. Дальше повідомлює він, що краєвий Виділ приймає опіку і надзір чи то патронат над щадничими і позичковими спілками, які повстануть на підставі взірцевого статута, виданого краєвим Виділом та подає средства, яких в тій ціли гадає ужити. І так:

1) Краєвий Виділ утворив окреме бюро патронату для щадничих і позичкових спілок при краєвім Виділі у Львові. Задачею сего бюра буде уділяти інтересованим сторонам і зголошуючим ся всяких інформаций о закладаню і веденю спілок, доставляти потрібних друків і формулярів, улекшувати зносини із властями, помагати в укладаню замкненя рахунків, люстровати і контролювати на місци приняті до патронату спілки.

2) Тим спілкам, що належать до патронату, буде краєвий Виділ уділяти запомог вартости 400 корон (200 зр.), та давати їм зелізну огнетревалу касу, всякі потрібні друки і готівку на инші кошти заложеня.

3) Вкінци признавати буде краєвий Виділ таким спілкам позички, або кредит в біжучім рахунку з утвореного на сю ціль соймом позичкового фонду для щадничих і позичкових спілок. Фонд той виносить 2,000.000 корон (1,000.000 зр.), а творить ся з річних дотаций по 40.000 корон (20.000 зр.)

При закладаню і підпираню спілок треба уважати, щоби були услівя до їх тривкого і здорового розвитку. Хтось може в найліпшій гадці, але занадто похіпно зірвати ся до заложеня спілки; отже треба ще провірити, чи можна числити на тривкість праці, залежну з одної сторони від особистих обставин, від занятя і т. и., а з другої сторони від особистих прикмет ініциаторів. Нема ще потрібних до заложеня спілки условий там, де весь тягар веденя її мусів би спочити на одній, хоч би на спосібнійшій особі; повинно найти ся бодай троє людий, охочих і спосібних заняти три в кождій спілці найважнійші становиска: касиєра, голови управи і голови надзираючої ради. Не потребують они мати доконче висше образоване; досить образованя початкового, коли притім є совістне понимане і повнене принятих обовязків і повне довіре із сторони місцевого населеня. У прочих членів управи і надзираючої ради бажає ся тих самих прикмет, але передовсім потрібне є добре знане господарских і особистих відносин в окрузі спілки. Вкінци до доброго розвитку спілки треба, щоби якась частина місцевого населення зрозуміла потребу спілки з такими цілями, які мають спілки Райфайзенівскі. Годі надіяти ся, щоби всюди все населене парохії чи громади зацікавило ся почином діяльнійших одиниць; але де навіть поміж сьвічнійшою частию селяньства нема ще прихильности до справи, зрозуміня потреби і пожиточности спілки, там ліпше здержати ся з розпочатєм діла до ліпшого часу.

Де вже є місцеві, але не добре з'орґанізовані або навіть позбавлені правної підстави дрібні фінансові інституциї, або каси позичкові при „кулках рільничих" і иньших товариствах, ті місцевости найбільше надаватись будуть до заложеня Райфайзенівских кас.

Патронат буде також звертати увагу на ті сторони і місцевости краю, де є безперечна їх потреба і де спілки, правильно ведені могли би особливо важні услуги віддати населеню. Такими сторонами і місцевостями є ті, де панує лихва, де для деяких галузий сільского господарства є виїмково користні услівя, але заразом брак оборотового капіталу, де розвинений є домашний промисл, але спинений браком капіталу і визиском торговельного посередництва і т. и. Там патронат краєвого Виділу буде дбати, щоби підготовляти услівя до закладаня спілок; до сеї цілі служити будуть видавництва бюра патронату, вандрівні курси науки, співділаня рільничих фахових товариств і товариств просьвітних і т. и.

Вкінци обіжник упевняє, що в тій так важній справі виключені будуть всякі бічні взгляди і тенденциї, які мусіли би лише звихнути її ціль і утруднити її розвиток. Виділ

---

4)

Перелетна птиця.

(Оповідане з норвежского — Крістияна Ельстера).

(Дальше).

Одного пополудня вернув я з полову риб до дому. Заки увійшов до середини, побачив я крізь вікно Юлію, що була занята спрятанем в комнаті. Здасть ся, що її мати знов „робила лад" і як звичайно лишила всьо в непорядку.

— Спрятаєте? — спитав я входячи.

— Ах, таж спрятаю — відповіла, пересунувши трохи гнівно крісло. — Заєдно дивую ся собі, що то роблю. Що то поможе? — Задержала ся посеред комнати. — А ось дивіть ся! — і показала на стіну. — Недавно поздоймила я ті всї страшні образи, а тепер погляньте самі.

Очевидно я бачив. На стіні висіли знов всі ті образи, які я застав першого вечера, а крім того ще цілий ряд нових, вирізаних з якоїсь ілюстрованої ґазети і поприбиваних шпильками.

Юлія підійшла до фортепяна.

— І то радаб я викинути.... хоч зараз нині.

— Чому?

— Чому? Коби ви знали, як мене тим вимучили! Я мусіла грати і всї уважали мене за якесь чудо. Я знала, що они мипили ся, але гадала собі: Нехай буде, буду грати! І грала від рана до вечера. Ах, мені робить ся слабо, коли почую лиш один тон. А до того, як би ви знали, на що то всьо робило ся! — Она почервоніла. — То не задля музики — кому на ній залежить. Хотіли мною похвалити ся і — ще щось иншого. На щастє тепер то минуло. Але я постановила собі, що ніяка сила на земли не примусить мене ткнути ся коли небудь клявіша. Але доки фортепян стоїть, мушу все слухати докори за мою упертість.

Она знов розглянула ся по комнаті.

— Ні, того не можна вже стерпіти! Я таки відважу ся. Як мені поможете, буду вам вдячна.

В одній хвили була ціла стіна порожна.

— Добре — сказала і винесла цілу пачку образків з комнати. — Я всьо спалила! — сказала вернувши назад. — Щось лиш напів робити, не має цїли.

Насадила капелюх і взяла на руку кошичок. Як казала, ішла до крамаря, чи властиво до крамарки. Я хотів нести їй кошик, але она не дозволила; однако я супроводив її. Крамниця лежала може чверть години ходу відси, по другій стороці заливу, що глубоко врізував ся в остров і ми ішли дорогою, що вела довкола заливу. Перед кількома годинами мав я розмову з моїм товаришем ловів, в котрій він робив собі найбільші докори задля своєї слабої волі, що не позваляла єму всьо покинути, виїхати з вітчини і „приготовити ся до великого діла".

Коли я Юлії оповідав о нашій розмові, ішла они з спущеними очима і невдоволеним лицем. Відтак сказала:

— Не можу стерпіти таких людий, що вічно лише собі гадають і нічого не роблять, лиш воюють словами.

— Але чи він все такий був? — спитав я.

— Ні, як вернув з заграниці, був з початку пильний і рухливий.

— Через щож він такий зробив ся?

— Якийсь час було з многими то само, а розпочало ся від того часу, як Гольт прийшов сюди на пастора. І Айвар до них належав і від тоді лишив ся таким.

Ми обоє мовчали якийсь час.

— Може він і щасливий на свій лад — почав я знов.

— Щасливий?

— Так, може почував би яку порожнечу без тих своїх докорів совісти і без борби з собою самим.

— Часом і я гадала, що він не хоче ніякої зміни.... але щасливий?

— Ви гадаєте тепер о тім, що вас самих і богато иньших зробило би щасливими. Але бачите, велика часть людий чує ся лиш тоді щасливими, як довго вірять, що десь єсть якесь місце, який укритий казочний рай, до котрого они колись дістануть ся. Колиж пізнають добре житє і їх надії щезнуть — тоді і їх щастє пропало. Для деяких лежить то ельдорадо по за смертию, як н. пр. для Айнара Борґа. Кождий раз, коли почує докори совісти, гадає він о тім своїм раю і в своїм нещастю чує ся близшим до него, як в спокійних хвилях.

По хвили спитала:

краєвий, певний, що повітові виділи схотять щиро єму помагати, взиває ті виділи, щоби порушену в обіжнику справу внесли на найблизшім засіданю ради повітової — в тій цїли, щоби ради повітові окремою ухвалою висказали готовість співдїлати з краєвим Видїлом в указанім краєвим Видїлом і бюром патронату напрямі і помагати єму в попираню розвитку і дїяльности щадничих і позичкових спілок.

Краєвий Видїл вже приготовив взірцевий статут для спілок, формулярі касові, рахункові і маніпуляцийні і інструкцию о виконуваню патронату; друки ті будуть вже сего місяця готові. В сїм роцї видасть ще краєвий Видїл підручник з докладним, взірцями заосмотреним поученєм о закладаню і веденю щадничих і позичкових спілок. Всї видавництва патронату друковані будуть по польски і по руски. Скоро вийдуть з друку, бюро патронату розішле їх повітовим видїлам до ужитку.

Новинки.

Львів дня 25-го липня 1899.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував маючого титул і характер радника Двора, радника Намістництва Густ. Мавтнера радником Двора при ц. к. Намістництві у Львові. Дальше іменував Є В. Цїсар титулярних радників Намістництва і старостів: ґр. Володисл. Русоцкого в Бродах, Марк. Монастирского в Стрию, Ад. Федоровича в Ряшеві, Юл. Прокопчица в Станиславові, дра Стан. Дунаєвского в Тарнові, Сев. Баньковского, Дион. Завадского в Тернополи, Льва Куриковского в Бялій, Богусл. Лешковского в Самборі і дра Юл. Шумляньского в Жовкві, як також старостів: Кар. Франца у Львові, Авг. Щуровского в Ярославі, Ферд. Павликовского, Стан. Зимного і Богум. Шелиговского радниками Намістництва. — II. Президент Мініcтрів іменував старшого комісаря повітового дра Стан. Новоселецкого та секретаря Спир. Телиховского старостами, призначуючи першого до Коросна, другого до Збаража, а комісарів повітових Юл. Кадий'ого і Альб. Рожаньского секретарями Намістництва.

— **П. Міністер просьвіти** іменував сталими інспекторами провізоричних інспекторів: Володимира Витошиньского з Перемишлян для Грибова, Леона Квасницкого з Підгаєць для Підгаєць, Николая Недзвецкого зі Скалата для Скалата, Юлїяна Ловицкого з Залїщик для Залїщик, Івана Гофмана з Жовкви для Жовкви, кс. Ігнатия Рибицкого з Домброви для Домброви, Івана Вероньского з Хшанова для Хшанова і Франца Лїпецкого з Лимановоі для Лимановоі.

— **Іспити кваліфікацийні** для учителїв народних шкіл в речинци осїннім 1899 розпічнуть ся перед іспитовою комісиєю в Самборі дня 18-го вересня с. р. о 8-ій годинї рано. Подання заосмотрені в приписані документи, при долученю вибору перечитаних підручників, опису житя і подання точноі адреси просячого, треба вносити на руки своєі окружноі ради шкільноі до іспитуючоі комісиї в Самборі найпізнїйше до дня 8 вересня с. р.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: „Gazeta Lwowska“ оголошує розписане лїцитациї на продаж уряджень зі звиненого краєвого складу збіжа і спиритусу у Львові. — Оферти можна вносити найпізнїйше до дня 8-го серпня с. р. до 12-оі години в полудне до ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

— **Жидівскі вінчаня.** Мінїстерство справ внутрішних видало дня 15 червня с. р. рескрипт в справі ритуальних вінчань жидівских. Як відомо, закон не признає важними ритуальних вінчань жидівских; дїти з такого супружя уважає неправесними. Для таких дїтий установлювано до тепер батька яко опікуна. Але що така практика є недогідна при списї населеня до войсковоі бранки, тому мінїстерство візвало всї власти правительствені і автономічні, щоби наглядали вінчаня жидівскі і не дозволяли заключувати їх після ритуалу, але після норм правних, а непослушних карали після приписів дотичного закона.

— **З руского театру.** Дальший репертуар на Залїщики: ві второк 25-го с. м. „Попихайло“ комедия в 5 дїях Шуткевича; в четвер 27-го „Пташник з Тиролю“ оперета в 2 дїях; в суботу 29-го „Корневільскі дзвони“ оперета в 4 дїях; в недїлю на послїдне представлене в Залїщиках „Хата за селом“ образ з циганьского житя в 6 дїях. — Відтак театр переїде до Городенки, де вже 1-го серпня виставить „Не ходи Грицю на вечерницї“ народний образ в 5 дїях зі співами і танцями. Дальший репертуар на Городенку буде оголошений пізнїйше.

— **Нещастна пригода.** Поспішний поїзд ч. 3, що ішов онагди з Тернополя до Підволочиск, наїхав коло будки ч. 3 на дитину селянина з Гаїв великих і роз'їхав еї на смерть. Отець ішов як-раз з дїтьми польною дорогою до дому і задержав ся при рампі, аби переждати, доки не переїде поїзд. Молодший хлопець хотїв скоро перейти рампу, але коли був вже майже на другій сторонї, надлетїв поїзд і захопив его та роздер на кусники.

— **Огні.** Дня 22-го с. м. над раном вибух огонь в Калуши, в домі п. Матковского і знищив два доми і шопу. То другий огонь в Калуши в сїм тиждни. — В Хлопчичах, рудецкого повіта знищив пожар сими днями 6 селяньских господарств. Огонь вибух в недокінченій хатї Шльоми Коха, де в пятницю пекли ґуґлї на шабас.

— **Огонь від грому.** В часї вчерашноі бурі ударив грім в Малехові під Львовом в стодолу господаря Миколи Карпиньского і запалив еї. До огню прибула міска сторожа пожарна зі Львова і угасила его. Селяни не хотїли помагати при ратунку і толкували ся тим, що огню від грому не годить ся гасити. Аж місцевий сьвященик при помочи війта з'умів витолкувати їм той глупий забобон і намовив до ратованя.

— **Необережність з оружием.** На лїсничівцї в Зьвіринци під Бережанами ученик III. кл. ґімн. Бронислав Інґльот, що бавив ся вітровим пістолетом, застрілив паробка Льва Борика. Інґльот привіз той пістолет з собою зі Львова на вакациї. Розмавляв з Бориком і з жартів почав до него цїлити. В тій хвили упав курок і куля поцїлила паробка в чоло. Смерть наступила на місци.

Телеґрами.

Відень 25 липня. Вчерашні збори социялїстів для ухваленя протесту против податку від цукру розвязав правительственний комісар за напасти пос. Феркавфа на правительство.

— І то має бути правдиве щасте?

— Як для кого. Я щасливий і без того.

Она подивила ся на мене питаючо.

— Я щасливий, бо маю все то хороше чувство, що сьвіт мене не обходить. То єсть щасте подорожного.

Она не зараз мене порозуміла і дивила ся хвильку здивована і трохи змішана. Відтак зрозуміла мою гадку, але не вірила їй і сказала:

— То було би хороше щасте!

— Так вам здаєть ся.

— Менї здаєть ся, що мусить бути ще инше щасте.

— І то правда. Деякі люди лиш тому щасливі, бо гадають, що їх всьо обходить. То суть ті чутливі люди, з пожертвованєм.

— І я так гадаю.

— Шаную ваш погляд — але я иншоі гадки.

— Тепер ви самі себе кривдите.

— Гадаєте? Дякую вам за добру гадку о мнї, але я еї не подїляю.

Она засьміяла ся. Не причувала, кілько правди лежало в моій бесїдї. Менї здаєть ся, що она належить до тих людий, що чують ся винними за кожде нещасте в житю і лиш тодї суть щасливими, коли можуть брати участь в ратунку при кождім пожарі.

Ми дійшли до мешканя крамарки і вступили до середини.

Крамниця була мала і темна, заносило в ній рибячим олієм, коноплями і оселедцями. Але крамарка, що порала ся за лядою, як здавалось не робила собі нїчого з того. Она лиш на то уважала, аби обслужити купуючих, важила, числила, міряла і як на своі трийцять лїт дуже добре виглядала.

Привитала Юлїю вічливо і попросила нас до комнати; она зараз прийде. В комнатї бавило ся кількоро живих дїтий, одні в „човно“ і „пароxід“, инші в „рибаків“. Двоє найстарших мало тачки з заткненим в них патиком — то був пароxід і всьо мусїло перед ним уступити ся і его виминати. Пароxід свистав, капітан командував захриплим голосом, а керманич, котрому баранкова шапка злїзла аж понизше носа, махав рукою на невидимих личманів. Пароxід мав дві головні пристани: комоду і печ, а капітан за кождим разом кричав і сварив на рівнож невидиму корабельну прислугу.

Один хлопець лежав на столї і ниткою ловив рибу; коли ми увійшли, кричав як раз, що зловив якусь „велику штуку“.

Крамарка увійшла за нами, але зараз лишила нас знов, аби відважити товари для Юлїї. Ми знову лишили ся самі з дїтьми, що збили ся довкола рудоі. Я нїколи не любив дїтий, так само як казки. Також нїколи не одушевляв ся „родинним щастем“ або „поезиєю рідноі хати“, чи як оно там називає ся. Але в тій хвили... Она така була хороша з своїм сьвіжим, розумним лицем, коли так сидїла і зібрала довкола себе дїтий, немов печалива мати. Мимохіть уявив я себе в мягкім, вигіднім фотели, з довгою пінковою люлькою в устах, з чорною шапочкою на голові.... В своій уяві перемінивсь я в пастора з родиною, громадою і всїлякими суспільними журбами і задачами. Руда була моєю товаришкою, поличницею, а цїле мале товариство нашим причинком до будучности вітчини.

Крамарка вернула з товарами і ми пустили ся назад домів.

Був хороший лїтний вечер, спокійний і теплий. Запах торфу, що наповняв воздух, видав ся менї менше неприємний як перше. Ми ішли мягкою, мохом порослою доріжкою, що вела півперек болоня. Ми ішли мовчки; Юлїя несла на одній руцї кошик, на другій капелюх, що здоймила з голови.

— Та, у котроі ми тепер були, щаслива — сказала она.

— В чім лежить еї щасте?

— В праци. В тім, що она і себе і свою родину удержує і до того ще може иншим помагати. Був час, коли она була дуже нещаслива. Она як більша часть нас дївчат, віддала ся, аби мати пристановище і заосмотренє. Але еї чоловік пив і занедбував своє занятє; перед трема родами утопив ся. Она нїчого не учила ся, а однако мусїла пробовати вести крамницю дальше. Першого року була я коло неї; так — я була цїлий рік крамаркою. Дивіть ся маю ще від того слїди на руках; долонї ще й доси цїлком чорні. Коли я там була, она учила ся писати і рахувати, а тепер іде їй дуже добре. Ви й не повірили би, яка она оборотна — правдивий купець.

— А ви, чи в такім положеню були би вдоволені?

— Вдоволена? Менї здаєть ся, що так. Колиб я мала щось, що було би справдї моїм, коли би була самостійною і могла вижививити себе і своїх — чогож би я ще більше могла хотїти?

Я задумав ся. „Найбільша часть дївчат віддає ся аби мати пристановище“ — сказала она. Она не чула ся вдоволеною в вітцївскім домі і як видко бажала більшоі, самостійнїйшоі дїяльности. Чи то було розвязкою загадки? Пастор давав їй пристановище, удержанє і обовязок опікувати ся шістьома сиротами.

Ми побачили широку, велику стать, що вийшла з пасторского дому і наближала ся до нас поважним, спокійним ходом. Нагле прискорила Юлїя кроку.

— Найрадше пішла би я собі з острова — почала на ново говорити — коли би лиш могла, вивандрувала би до Америки, там де всьо нове і сьвіже.

— То самітне, пустельниче житє?

— Менї здаєть ся? Ах, коби ви знали, як дуже хотїлаб я звідси відійти, від всїх, від всього, далеко, далеко, так щоби я нїчого не знала, нїчого не чула, що тут діє ся — між чужих людий, що говорять инакше і що не

Рен 25 липня. Після урядового донесеня процес Драйфуса розпічне ся дня 7 серпня.

Константинополь 25 липня. Росийский полковник Шостак віддав вчера заряд міста Ретимна кретийским властям, а сам на бажане грецкого короля поїде до Атен, аби єму представити ся.

Білгород 25 липня. Ґен. Сава Ґруич прихав сюди з Петербурга.

Переписка зі всіми і для всіх.

Просимо не присилати анї марок листових анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

М. Б. у Львові: Ми гадаємо, що і не дістанете ніякої відповіди від проф. Ґостковского, позаяк проект Ваш що-до бальона не має ніякої реальної вартости. То суть лиш гадки — або як Ви кажете: „ідея“ — які настають в голові кождого технїчно необразованого чоловіка, коли почує або прочитає щось про якісь винаходи; тогди здає ся єму, що і він би щось винайшов або поправив зроблений вже винахід. Правда, не треба аж конче бути технїком, щоби щось винайти, але в такім случаю винаходець мусить мати незвичайну бистроту погляду і мислити дуже льоґічно. В противнім случаю буде комусь лиш здавати ся, що він має ідею, та готов тою ідеєю морочити голову собі і другим. Ваша гадка насамперед не нова і не ориґінальна, бо похилої площі уживано вже в комбінациї з бальонами, хоч не в такій, як то Ваш рисунок показує; а відтак Ви не подумали над тим, що така комбінация як-раз сперла би рух. В послїднім своїм листї кажете між иншим так:.... порушати бальон не ґазом до гори, бо ґазмає мати значінє підрядне: усувати тягар! Вже сих кілька слів могли би кого небудь спонукати не давати Вам ніякої відповіди. Коли же ми даємо відповідь, то лиш длятого, щоби і Вам і другим на примірі показати, як то треба льоґічно мислити. Отже уважайте: Коли не ґазом має ся порушати бальон до гори, то нащо тогди ґазу взагалї? Коли же не буде ґазу, то і не буде бальона, лиш якась машина до лїтаня при помочи похилої площи. А дальше: Чи ґаз дійстно усуває тягар? Ми знаємо, що нї. Ґаз дає лиш ту силу, котра двигає тягар, отже скоро ужиє ся ґазу, то лиш длятого, щоби він порушав тягар в гору. Видите яка нельоґічність у Вашім мисленю. А тепер сама комбінация: в горі бальон, під ним похила площа а під похилою площею лодки і мотор (до порушаня чого? Чи може похилої площі?). Бальон рве в гору, лодка і мотор своєю вагою тягнуть якраз противно в долину. Звідки тут возьме ся, як Ви кажете, сила випадкова, котра би бальоном порушала? А чи Ви подумали над тим якої би то треба сили, щоби перемогти напір воздуха на похилу площу, коли би бальон летів в гору? У Вашій „ідеї“, бодай о кілько то видко з Ваших листів, такий брак зданя самих основних наук, найперших основ механїки і фізики, що ми би радили насамперед познакомити ся з тими науками, а найлїпше таки зовсїм не думати о винайденю якогось нового бальона. — **Читат в Бурштинї:** Котрий підручник найлїпший до вивченя італїяньскої мови, того не можемо знати; на то треба знати ся на тисячах всїляких підручників. Ми свого часу учили ся з граматики Giovanni'го, і для нас була добра. Може Вам придасть ся граматика Ahn-a, italien. Lehrgang I. u. II. Curs по 72 кр. або може Fornasari, die ital. Sprache zum Selbstunterricht 1.10 зр. і тогож самого автора: Anleitung zur Erlernung der ital. Sprache 2 зр. — **П. Пасїч. в Сп.:** Металеві (цинкові) таблиці з написями виробляє у Львові Шапіра. Треба наперед замовити, подати докладний опис, як має така таблиця виглядати, розміри, саму напись, розповісти які мають бути букви і т. д. Адреси: G. Schapira, ул. Сикстуска, ч. 10. — **Мартин. в Богородчанах:** Хто в Кракові збирає марки, того не знаємо; може бути, що якісь латиньскі монахинї. Старі марки купують звичайно на то, щоби їх уживати до виробу тапет, образів з марок, параванів і т. п. ба навіть до „викуплюваня невільників“. Кілько вже невільників викуплено за марки, і хто їх викупив — о тім мовчить історня. Але за то знає ся, що дуже богато марок іде на вироблюванє книжочок з марками, котрі відтак продає ся шкільним дїтем і в той спосіб витуманює ся від них взглядно від їх родичів гроші. Впрочім коли хочете, то віднесіть ся до товариства збирачів марок в Дрезднї, найбільшого в Европі, котре має 2200 членів. Адреса така: „Internationaler Philatelisten-Verein in Dresden, Königr. Sachsen“ або до ческого товариства „Klub Ceskych filatelistu v Praze“. — **Михаіл Коцюмб. в Бібрцї:** Такої школи при маринарцї нема. Впрочім чого аж десь так сьвітами шукати; учіть ся лїпше тут дома, щоби чим скорше дійти до кусника хлїба. Войско хлїба не дає. Відбудете свою службу, то забирайте ся з него; що найбільше можна дістати місце якого слуги або писаря.

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Надіслане.

нагадували би менї нї на що і нї на кого звідси. Лиш раз, одинокий раз вийшла я трохи в сьвіт — я була один рік в Берген. Вже то було для мене відсьвіжуючим. Той рік і той що я пережила у крамарки були найщасливійшими в моїм житю.

Я оглянув ся за пастором — поважний хід кудись пропав; він ішов широкими, поспішними, сьвітскими кроками і вскорі був би нас дігнав.

Коли ми переходили попри одну хату, що лежала над самим берегом, Юлїя задержала ся і сказала, показуючи на човно, привязане до якогось паля:

— Ідьмо човном до дому.

Вскорі були ми над берегом і визичили човно. Зараз по тім появила ся висока стать пастора на горбку, звідки ми лиш що зійшли. Дивив ся якийсь час на нас а відтак пішов поволи дальше.

Коли ми плили домів, сказала Юлїя:

— Я хотіла би щось близшого дізнати ся о однїй річи. Чи богато треба учити ся, аби стати телеґрафісткою?

— Ну, язики....

— З того не богато знаю.

— А не мали би ви охоти стати учителькою?

— Ох, чому нї. Але я навіть не знаю, чого до того треба; не маю нїкого, кого могла би спитати о раду. На кождий спосіб я дуже рада би учити ся і правду кажучи не бракує менї до того часу. Я мала би охоту учити ся — математики.

Послїдні слова сказала на пів заклопотана.

— Як хочете, то ми могли би спробовати, доки я у вас.

— О, дуже вам дякую — сказала живо. А по хвили додала: Коби я лиш могла звідси видобути ся! За щось мушу вхопити ся. Ми бідні, і що з нас буде, як тато умре? Малі нїчого не учили ся, а до того не привикли робити.

Я почав сумнївати ся, чи мої здогади що-до пастора правдиві.

Ми висїли на берег і зараз за нами явив ся і пастор. Єго наймолодший хлопець занедужав і він дуже просив старого, аби позволив Юлїї піти до него. Пастор побоював ся, що хлопець дістане тиф і в товаристві Юлїї і матери пішов до дому.

Вскорі оправдали ся побоюваня пастора; малий мав тиф. І Юлїя і її мати сиділи день і ніч при недужім.

І „малі“ дївчата часто там заходили, так що в домі дозорця лїхтарнї було пусто і тихо.

Я поїхав до мого товариша ловів, що на вість о недузї хлопця занепокоїв ся. Він провів мене на остров і від того часу був кождого дня нашим гостем. До пастора не заходив нїколи, і скоро лиш дістав відповідь від мене або від кого иншого на свої питаня, вертав назад. Я замітив, що він цїлком не успокоїв ся на вість, що недуга не уступає. Отже він о неї боїть ся, погадав я; була би велика шкода, колиб она справдї волїла пастора як єго.

Молодий інжинер, котрого я все більше любив, чим лїпше єго пізнавав, мусів вилїчити ся в її товаристві.

То само говорив і капітан. Єму в тім часї було дуже прикро.

— Уважайте лиш, тепер она в облозї — говорив до мене. — Она очевидно за розумна, аби їй міг пастор сподобати ся; але бачите жінки мають таку прокляту охоту жертвувати ся. Они можуть навіть допустити ся злочину, коби лиш знали, що в той спосіб принесуть комусь яку жертву. А на жаль тут подвійна причина до того. Пастор і єго шестеро дїтий кажуть: „Ходи!“ Мати, „малі дївчата“ і біднота цїлої родини, кажуть: „Іди!“ Она відважна і хороша дївчина, але Господь знає, чи буде на стілько рішуча. А лиш она одна була би в силї виратувати мого сина.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Кроховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).